

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Kasım 2013 • No:68

Patronlar Zenginleşirken

İşçiler Yoksullaşıyor!

Çok sayıda inşaat şirketi patronu Türkiye'nin en zenginleri listesine girmiş. İnşaat sektörü iş cinayetlerinin de başını çekiyor. İşçilerin cesetleri üzerinde AVM'ler, plazalar, rezidanslar yükseliyor. İşçilerin sırtından milyonlar kazanan patronlar, işçilerin hayatına zerre kadar değer vermiyor.

Türkiye'nin en zengin 100 ailesi açıklandı. Listede yer alan zengin aileler ve muazzam servetleri bize birkaç şey gösteriyor. Bundan 10 yıl önce Türkiye'de 1 milyar dolardan fazla serveti olan, yani "dolar milyarderi" sayılan sadece 4 aile vardı. Bugün 57 patron ailesi dolar milyarderi haline gelmiştir. Türkiye'nin en zengin 57 patronu işçilerin emeğini sömüre sömüre semirmiş ve dolar milyarderi olmuştur. Listedeki ilk 57'yi takip eden 13 büyük patronun servetinin de 750 milyon dolar ilâ 1 milyar

dolar arasında olduğu belirtiliyor.

Türkiye ekonomisi dünyanın 17. büyük ekonomisi haline geldi. Türkiye ekonomisi büyüyor, patronlar zenginleşiyor. İşçilerin yaşam koşulları ise yıldan yıla zorlaşıyor. Düşük ücretler, uzayan iş saatleri, işsizlik, esnek ve güvencesiz çalışma, taşeronlaştırma, sendikasılaştırma, artan iş kazaları ve işçi ölümleri... Bir yanda tüm ihtişamıyla ve şımarıklığıyla zenginlik yükselirken, işçi ve emekçilerin yaşamı giderek çekilmez hale geliyor.

Çok sayıda inşaat şirketi patronu

Türkiye'nin en zenginleri listesine girmiş. İnşaat sektörü iş cinayetlerinin de başını çekiyor. İşçilerin cesetleri üzerinde AVM'ler, plazalar, rezidanslar yükseliyor. İşçilerin sırtından milyonlar kazanan patronlar, işçilerin hayatına zerre kadar değer vermiyor. Taşeronlarda sigortasız çalışma, kayıt dışı çocuk işçi çalıştırma artık sıradanlaştı. Daha birkaç gün önce 13 yaşında bir çocuk inşaat işçisi Orhan Sürer çalıştığı inşaatın 7. katından düşerek can verdi.

AKP'nin, THY'nin yönetim kurulu başkanlığına getirdiği Hamdi Topçu'nun geçenlerde bir gazete-ye söylediği bazı sözler dikkat çekiyor: "THY son on yılda %450 büyüdü. Avrupa'da %10'dan fazla büyüyen havayolu şirketi yok. İşçilere %3 zam öneriyoruz. Uçucu ekibe daha fazla dinlenme süresi veremeyiz. Dünyayla rekabet ediyoruz, daha fazla veremeyiz. Yoksa bu büyümeyi sağlayamayız..." İşte şirketlerin büyümesinin, patronların zenginleşmesinin altında böylesine büyük bir işçi sömürüsü yatmaktadır. İşçiyi daha ucuza daha çok çalıştır! Taşeronlaştır, sendikasılaştır, işçi birlik olmasın, hakkını arayamasın...

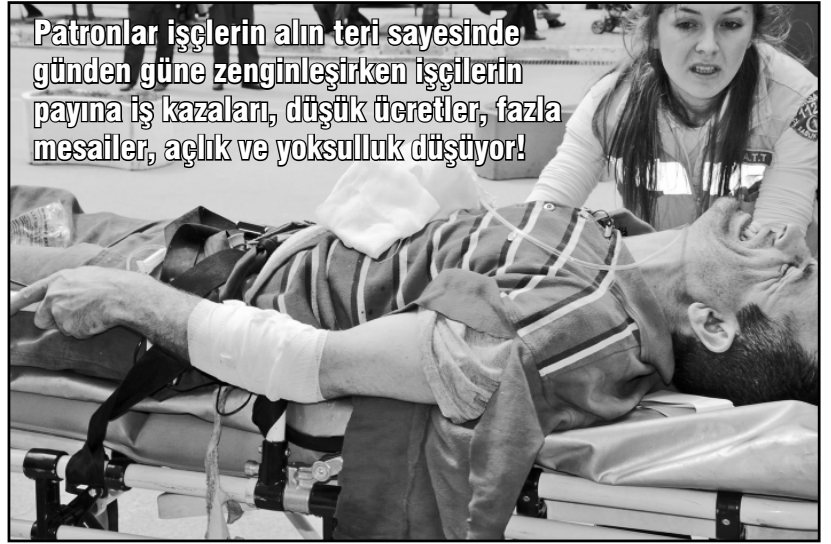
Hükümet hile hurdayla işsizlik oranını olduğundan daha düşük gösteriyor. Buna rağmen açıklanan son işsizlik oranı %9,8'dir. Yani resmi rakamlara göre bile 3 milyona yakın işçi işsizdir. Patronlar sınıfı, işsizlik kamçısıyla işçileri sindirmeye çalışıyor. İşçiler bir sorunlarını dile getirdiklerinde "işinize gelirse, beğenmeyen çeker gider, dışarıda çalışmak için sıra bekleyen çok" gibi küstahça yanıtlarla karşılaşıyorlar. Ücret artışı talep eden, herhangi bir haksızlığa karşı çıkan, hakkını arayan, fazla mesaiye kalmayı reddeden ya da sağlığı bozulan işçiyi kapının önüne koymaktan geri durmuyorlar.

Tüm bunlar gittikçe semiren, sürekli zenginleşen patronlara yetmiyor. Patronlar işçilerin hiçbir iş güvencesi kalmaması, işçileri haksız yere işten atsalar bile bunun kendilerine maliyeti olmasını istiyorlar. Kıdem tazminatını bile "büyük bir yük" olarak gören patronlar, tazminat ödemedi rahat rahat işçi atabilmek için yasaların değişmesini istiyorlar.

Hükümet ise patronların isteklerini hayata geçirmek,

Patronlar işçilerin alın teri sayesinde günden güne zenginleşirken işçilerin payına iş kazaları, düşük ücretler, fazla mesailer, açlık ve yoksulluk düşüyor!

patronları daha da zengin etmek üzere "durmak yok, yola devam" diyor. Patronların çıkarları için hiç durmadan çalışıyor. Patronları kıdem tazminatı "yükünden" kurtarmak için kıdem tazminatını ortadan kaldırmaya çalışıyor. Taşeronlaşmanın ve kuralsız çalışmanın önünü tamamen açmak için çalışıyor. 800 lira asgari ücreti bile çok bulan patronlar için bölgesel asgari ücreti getirmek istiyor. Esnek çalışmayı daha da yaygınlaştırmak için özel istihdam bürolarının yani "kölelik bürolarının" yasasını hazırlıyor.

Şirketlerin büyümesinin, patronların zenginleşmesinin altında büyük bir işçi sömürüsü yatmaktadır. İşçiyi daha ucuza daha çok çalıştır! Taşeronlaştır, sendikasılaştır, işçi birlik olmasın, hakkını arayamasın...

Başbakan Erdoğan İstanbul'un patronları ile Anadolu'nun patronları arasında ayırım yapmadığını söylüyor. Aslında Erdoğan tüm patronların hizmetinde olduğunu söylemek istiyor. Dindar ya da laik görünümü olsun, patronlara hizmet eden siyasi partilerin ve hükümetlerin hiçbirisinin işçi sınıfına ve emekçilere hayrı yoktur, olamaz. Emegiyle geçinenlerin birleşmekten ve örgütlü davranmaktan başka seçenekleri yoktur. İşçi ve emekçiler birlik olmaya, haklarını almak için örgütlenmeye mecburdur.

Ücretleri yükseltmek, iş saatlerini kısaltmak, işsizliği ortadan kaldırmak; sigortasız, sendikasıız çalışmaya son vermek, iş güvenliği önlemlerini aldirtmak; iş kazalarına, meslek hastalıklarına ve işçi ölümlerine dur demek; esnek çalışmaya, kölelik bürolarına ve bölgesel asgari ücrete karşı çıkmak, kıdem tazminatına sahip çıkmak... Tüm bu gereklilikler biz işçileri, birlik olmak yani örgütlenmek; kendimiz, ailemiz ve sınıfımız için mücadele etmek zorunda bırakıyor. Sorumluluktan kaçtığımız sürece birlik olamaz ve patronların karşısına güçlü bir şekilde dikilemeyiz. Patronların dayattığı kölece çalışma koşullarına boyun eğeriz. Seçim bizim! ■

Patronlar Mücadele Eden İşçiye Neden Çamur Atıyor?

İşçileri daha çok çalıştırmak için hemen tüm patronlar, şu sözü ağızlarından düşürmezler: “Biz bir aileyiz!” Her bir işçiye “en güvendiğim çalışanımsensin. Kulağına kötü bir şey gelirse, hiç çekinme doğru bana gel” derler. Yani “işçiye ispiyonculuk yap, arkadaşlarını sat” derler. “Başını eğ işine bak, seni ödüllendireyim” derler. Patronlar, işçilerin iş dışında bir şeyle, meselâ siyasetle ilgilenmesini istemezler. Sendika ile ilgilenen işçiler var mı? Bir işçi derneğine giden işçiler var mı? İşçiler spor ve magazin gazetelerinin dışında başka gazete, işçi bülteni, dergi okuyorlar mı? İşte patronlar bu sorulara cevap ararlar.

İşçiler sessizce çalıştığı müddetçe patronlar için işler yolundadır. Sonra gün olur devran döner, o gıkını çıkarmadan çalışan, patronu gördüğünde iki büklüm duran işçiler, hakları için birer ikişer mücadele yoluna girerler. Kimi zamansa artık işçilerin canına tak eder ve toplu bir mücadele başlar. İşyerindeki baskılara, yasaklara, düşük ücretlere, uzayıp giden ve artık bıkkınlık veren çalışma saatlerine, sigorta primlerinin düşük yatırılmasına ya da hiç yatırılmamasına karşı işçiler araya girerler, birlik olmaya yönelirler. İşçiler artık eski işçiler değildir. İşte o zaman patronların düne kadar “aileyiz” dediği işçiler, birdenbire “nankör, hırsız, bölücü, terörist” oluverirler.

Patronlar, işçilerin verdiği mücadeleyi bölüp parçalamak için işçilere çamur atmaya başlarlar. Onları karalamak için yalanlara başvururlar. Radyolar, gazeteler, televizyonlar yalan söyleyerek işçilerin mücadelesini karalar. Patronlar, mücadele eden işçiler hakkında öyle ipe sapa gelmez şeyler söylerler ki, yıllarca yan yana çalışan işçiler, hakkını arayan arkadaşlarına karşı güvensizleşirler. Birbirlerine henüz yeteri kadar güvenmedikleri için açık açık sahiplenmezler arkadaşlarını. Böylece patronlar, hakkını arayan ve mücadele eden işçileri diğer işçilerden yalıtır ve sonra da işten atar.

İşçiler topluca mücadele ettiğinde ise, artık Ali’si, Ayşe’si, Veli’si, Recep’i değil işçilerin hepsi bölücü, terörist oluverir patronun gözünde. Meselâ mücadele eden Tekel işçileri hakkında o kadar çok yalan söylendi ki, diğer işçiler Tekel işçilerinin “yan gelip yattığına, kendi sırtlarından çok para kazandığına” inandılar, inandırıldılar.

Patronlar bu yalanları bilerek ve isteyerek yayarlar. Bakarlar ki işçiler birlikte davranıyor, kol kola girip bütün yapay ayrımları ortadan kaldırıyor, “hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için” diyorlar, hemen ateşlemeye hazır beklettikleri silahı doğrulturlar işçilere. Patronlar, birbirine karşı kışkırtmak için işçileri memleketlerine göre, mezheplerine göre, tuttıkları futbol takımına göre ayırırlar.

Bazı işçilere diğer arkadaşlarını kötülerler. “Aranızda sizi kışkırtanlar var, kışkırtıcılara inanmayın” derler. “Sizi kandırmışlar, siz onlara mı güveniyorsunuz? Hepsi yarın köpek gibi pişman olacak” derler. Ama birbirine güvenen, bilinçli olan, hakları için gerçek bir mücadele veren işçiler, bu oyunlara gelmezler.

Derken patronlar, işçileri topluca işten atarlar ve direnişe geçen işçilerin karşısına polisi ve jandarmayı dikiverirler. İşçiler, evlerinden daha çok zaman geçirdikleri fabrikanın dışında, işlerine dönme mücadelesi verirler. Fabrikayla aralarında şimdi polis vardır. Polisi arayan işçilere “gidin hakkınızı yasal yollarla arayın. Fabrikanın önünde beklemeyin. Eğer dağılıp gitmezseniz mülkiyet hakkını gasp ettiğiniz için sizi gözaltına almak zorundayız” deyiverir. İşçiler o gün polisin kime hizmet ettiğini yaşayarak öğrenirler. Hakkı yenen işçidir, polisi oraya çağıran patrondur. Haklı olan işçidir, haksızlığa karşı çıktığı için kendisine çamur atılan, polis baskısıyla karşılaşan işçidir.

Mücadele etmeye başlayan her işçi, patronların ve onların emrindeki hükümetlerin, polisin, mahkemelerin gerçek yüzünü mücadele içerisinde yaşayarak öğrenir. Patronların işçilerin mücadelesi karşısında nasıl da tahammülsüz olduğunu kavrar. Patronlar haksızlıklara karşı gelen işçilere çamur atarlar. Mücadeleye atılan işçiler patronların bu saldırılarını boşa çıkarmak için safları sıklaştırmalı, sadece örgütlü güçlerine ve işçi kardeşlerine güvenmelidirler. ■

Patronlar, işçilerin verdiği mücadeleyi bölüp parçalamak için işçilere çamur atmaya başlarlar. Onları karalamak için yalanlara başvururlar. Radyolar, gazeteler, televizyonlar yalan söyleyerek işçilerin mücadelesini karalar.

Direnış Alanlarından Yansıyanlar

Feniş işçilerinin direniş dayanişmayla devam ediyor

Üç aylık maaşları ve tazminatları verilmeden işten çıkarılan ve iki aydır direnişte olan Feniş işçilerinin mücadelesi, tüm zorluklara rağmen devam ediyor. Direnişçi işçiler 9 Kasım akşamı acı bir haber aldılar. Direnişçi işçilerden Nizamettin Önelge, ailesinin geçimini sağlayabilmek için bir inşaatta işe başlamıştı. Ancak daha ikinci gününde Önelge'nin iş cinayetine kurban gittiği haberi geldi. Çalıştığı inşaatın 5. katından asansör boşluğuna düşerek hayatını kaybetti Önelge. Feniş işçileri iş cinayetini protesto etmek için fabrikadan Gebze Kent Meydanı'na kadar yürüdüler. "Nizamettin Önelge Yaşiyor" sloganını öfkeyle haykıran işçiler, meydana oturma eylemi gerçekleştirdiler. Ardından Çelik-İş Gebze Şube Başkanı Şerafettin Koç bir basına açıklama yaptı. Koç, bu iş cinayetinin sorumlusunun Sedat Aloğlu olduğunu ifade etti ve mücadele zaferle sonuçlanana kadar direniş kararlılıkla sürdüreceklerine dair Önelge'nin manevi huzurunda söz verdi.

Feniş işçilerine sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinin yanı sıra diğer fabrikalarda çalışan işçiler de dayanışma ziyaretleri gerçekleştiriyorlar. Direnişin 72. gününde Placam işçileri Feniş direnişçilerini ziyaret ettiler. Dayanışma ziyaretine Bayer işçileri de katılarak destek verdiler. Mesai çıkışında servisleriyle direniş alanına gelen işçiler, topladıkları erzakları direnişçilere sundular. ÜİD-DER'li işçiler de sık sık Feniş işçilerini ziyaret ediyorlar

Hacettepe işçileri

ve dayanışmayı büyütüyorlar. Direnişin ilk gününden bu yana ziyaretlerini sürdüren ÜİD-DER'liler, gece nöbetindeki direnişçileri de yalnız bırakmıyorlar.

Hacettepe işçileri işten atmalara karşı direnişte

Çalışma şartlarının iyileştirilmesi, daha iyi bir ücret ve çalışma yaşamında söz hakkı istedikleri için 11 Kasım'da işten çıkarılan Hacettepe işçilerinin direniş eylemleri devam ediyor. Taşeron şirkete bağlı olarak çalışan işçiler, yeni ihale döneminde hak kayıplarına uğramamak için hastane bahçesinde eylemler gerçekleştirdiler. Hasta ve hasta yakınlarının da işçilerin haklı taleplerine destek verdiği eylemler sonucunda Rektörlük işçilerin taleplerini kabul ettiğini açıklamıştı. Rektörlüğün kabul ettiği taleplerden biri de yeni ihale şartnamesinin işçilerle birlikte hazırlanmasıydı. Fakat verilen sözlere rağmen aradan bir hafta bile geçmeden 40 işçi işten çıkartıldı.

İşçilerin birliğini parçalamak için yapılan bu işten atma saldırısına işçiler direnişe geçerek karşılık verdi. Özel güvenlik elemanları, işçilerin günün 24 saati boyunca boş bırakmadıkları direniş çadırını yıkarak ve saldırarak işçileri yıldırıma çalışıyor. Hastane yönetimi ise, suçu taşeron şirkete atıyor.

İşten atılan Dev Sağlık-İş üyesi işçilerin geri alınması ve taleplerinin kabul edilmesi için yapılan eylemlere DİSK Genel Başkanı Kani Beko ve Genel Sekreter Arzu Çerkezoğlu da katılarak destek verdiler. Sendikaların yanı sıra ÜİD-DER de direnişçi işçileri yalnız bırakmıyor, sınıf kardeşlerinin mücadelesini destekliyor, dayanışmayı büyütüyor.

DİSK'ten kıdem tazminatının gaspına karşı eylemler

DİSK, hükümetin kıdem tazminatının fona devredilerek ortadan kaldırılmak istenmesine karşı "#Direnişçi" adıyla bir kampanya başlattı. Bu kampanya çerçevesinde birçok kentte eylem ve yürüyüşler gerçekleştirildi. DİSK'e bağlı Genel-İş, Birleşik Metal-İş ve Dev Sağlık-İş'in yanı sıra emekten yana siyasi partiler ve demokratik kitle örgütleri de eylemlere katıldılar. ÜİD-DER ise Trakya ve Gebze başta olmak üzere eylemlere "İşçiler Boyun Eğmiyor Mücadele Ediyor" pankartıyla katılarak destek verdi.

DİSK adına yapılan basın açıklamalarında, kıdem tazminatının işçilerin kırmızı çizgisi olduğu, parababalarına peşkeş çekilmesine izin verilmeyeceği vurgulandı. Kıdem tazminatının işçinin ücretinin bir parçası olduğu belirtildi. Tazminatın fona devredilmesi durumunda patronun toplu ödeme yapmaktan kurtulacağı ve işten çıkarmala-

rın kolaylaşacağı ifade edildi. Kıdem tazminatının işçiler için son kale olduğunun altı çizildi ve “gelin son kalemizi yıktırmayalım” çağrısı yapıldı.

DİSK dışındaki konfederasyon yönetimlerinin sessiz kalarak hükümete destek vermelerine karşın, Türk-İş İstanbul Şubeler Platformu 9 Kasım'da bir eylem gerçekleştirdi. Beyoğlu Tünel'den Galatasaray Lisesi'ne kadar yürümek isteyen işçilerin önü polis tarafından kesildi. İşçiler, polisin saldırgan tutumunu “Emekçilere Değil Çetelere Barikat” sloganıyla protesto ettiler ve oturma eylemi gerçekleştirdiler. Ardından basın açıklaması gerçekleştirildi. Eyleme Deri-İş, TÜMTİS, Belediye-İş, Yol-İş üye ve yöneticileri ile direnişçi Punto Deri işçileri katıldı. Basın açıklamasını İstanbul Şubeler Platformu adına Yol-İş 1 No'lu Şube Başkanı Erdem Arcan okudu. Arcan, devletin patronları kıdem tazminatı yükünden kurtarmak, esnek ve güvencesiz çalışmanın kurallarını yerleştirmek için çaba sarf ettiğini söyledi.

“Kıdem tazminatı iş güvencemizdir” diyen Arcan, Türk-İş İstanbul Şubeler Platformu olarak bu süreçte sessiz kalmayacaklarını ifade etti.

Enerji-Sen'den eylemler

İstanbul BEDAŞ: Sendikal faaliyetleri nedeniyle işten çıkarılan Enerji-Sen üyesi 5 işçi, 13 Kasım'da BEDAŞ Genel Müdürlük binasının 5. katına “İşimizi Geri İstiyoruz” pankartı astı. Özel güvenlikçiler işçilere saldırarak dışarı çıkardı. Saldırıya tepki gösteren işçiler, binanın önünden ayrılmayacaklarını açıkladılar. Enerji-Sen 14 Kasım'da Taksim Meydanı'ndan BEDAŞ Genel Müdürlüğü önüne kadar bir yürüyüş gerçekleştirdi. Genel Müdürlük önünde yapılan basın açıklamasında hukuk dışı bir şekilde işten çıkarılan 5 işçi işe geri alınana kadar BEDAŞ önünde olunacağı ifade edildi.

Dersim AKSA FEDAŞ: Fırat Elektrik Dağıtım

A.Ş.'nin AKSA'ya devredilerek özelleştirilmesinin ardından işçilerin ücretlerinin düşürülmesi üzerine Enerji-Sen grev gerçekleştirdi. İşçilerin üyesi olduğu TES-İş'in hak gasplarına onay vermesine karşı Enerji-Sen'in öncülüğünde direnişe geçen FEDAŞ işçileri, grev kırıcılarının saldırılarını Dersim halkının desteğiyle püskürttü. Direniş boyunca sadece sağlık kuruluşlarının elektrik arızaları giderildi. İşçilerin direnişi karşısında geri adım atmak zorunda kalan patron, işçilerin taleplerini kabul etti. Tüm işçiler taşeron şirketten AKSA Fırat kadrosuna alındı. Arıza-bakım-onarım işçilerine yüzde 24, büro çalışanlarına yüzde 10, açma-kesme-okuma işçilerine yüzde 7 iyileştirme zammı yapıldı.

Punto Deri'de işten atılan işçilerin sayısı 27'ye çıktı

Deri-İş Sendikası'nda örgütlenmek istedikleri için işten atma saldırısıyla karşılaşan işçilerin direnişi 3 ayı geride bıraktı. Patron işçilerin sendikal örgütlülüğünü kırmak için işçiler üzerinde baskı uyguluyor, sendikadan istifa ettirmeye çalışıyor, işçi çıkarmaya devam ediyor. 5 Kasım'da 8 işçinin daha çıkarılmasıyla, atılan işçi sayısı 27'ye çıktı. İşten atılan işçilerin direnişine hem fabrikada çalışan işçiler sahip çıkıyor, hem de işçilere uluslararası destek, dayanışma ve ziyaretler sürüyor. İşten atılan işçileri, fabrikada çalışmaya devam eden işçi kardeşleri yalnız bırakmayarak çay ve yemek molalarında ziyaret ediyorlar, yemeklerini ve çaylarını paylaşıyorlar. İşçiler hep birlikte halaylar çekerek, “Punto'ya Sendika Girecek Başka Yolu yok!”, “Direne Direne Kazanacağız!” sloganlarını haykırarak patrona gereken cevabı veriyorlar. ■

Dünyada Grev Dalgası Yayılıyor

Avrupa'dan Asya'ya, ABD'den Afrika'ya dünyanın pek çok bölgesinde işçiler, ekonomik krizle birlikte daha yaygın bir şekilde kendilerine dayatılan kemer sıkma politikalarına, işsizliğe, ücret kesintilerine, açlık ve sefalet koşullarına karşı seslerini yükseltiyorlar. İspanya, Portekiz, Yunanistan, Gürcistan, Kamboçya, Kolombiya, Şili, Bangladeş, Endonezya, Libya ve daha pek çok ülkede işçiler, grevlerle, yürüyüşlerle patronlar sınıfının hak gasplarına ve saldırılarına karşı mücadele ediyorlar. İrili ufaklı mücadeleler, değişim isteyen işçilerin kararlılığını ve başarı azmini körüklüyor.

Madrid belediyesi temizlik işçileri grevi

Madrid belediyesi temizlik işçilerinin 4 Kasım'da başlattıkları grev 17 Kasım'da anlaşmayla sona erdi. Grev süresince İspanya'nın başkenti Madrid'in sokakları ve parklar çöp yığınlarıyla doldu. 6 bini aşkın çöp toplayıcısı ve sokak temizliği işçisi, belediyenin özelleştirme ve taşeronlaştırma politikalarına, işçilerin beşte birini işten atma ve yüzde 40 oranında büyük bir ücret kesintisi yapma planlarına karşı greve çıkmıştı.

Madrid Belediyesi'ne taşeron firmaların girmesi ile beraber greve başlayan işçilerin sloganları şöyleydi: "Onlar bankerleri koruyorlar ve işçileri işten atıyorlar", "İş satılık değildir, korunmalıdır!" Grevcilerden temizlik işçisi Eduardo Benitez, şöyle diyor: "Bizler bizim olanı savunuyoruz. Dürüst işçiler gibi hakkımız olanı istiyoruz, ekmeğimizi istiyoruz!"

Taşeron firmaların patronları ile sendika arasında varılan anlaşmaya göre patronlar 1134 işçiyi işten atma planlarını geri çektiklerini duyurdular. Ancak temizlik işçilerinin ve bahçıvanların ücreti 5 sene boyunca dondurulacak. Patronların gerçek hedefi işçileri işten atmak, işçi maliyetlerini düşürmek ve az işçiyle çok iş yapmaktır.

İspanya da dünyanın diğer ülkeleri gibi, yaşanan ekonomik krizle birlikte bütçe açığını kapatmak için kamu sektöründeki harcamalarda kesintilere gitti. Krizin faturası işçilere, emekçilere ödettilirmeye çalışılıyor. İspanya'da işsizlik oranı %26'ya ulaşmış durumda ve yükselmeye devam ediyor. Ancak buna karşılık işçiler çaresiz değil. Örgütlü güçlerini kullanarak gerek özel şirketlerin patron-

larına, gerekse de sermayenin temsilcisi olan politikacılara ve hükümete gerekli cevabı kararlı mücadeleleriyle veriyorlar.

Yunanistan'da işsizlik ve hayat pahalılığına karşı grev

Yunanistan'da işçiler, hayata geçirilmeye çalışılan kemer sıkma politikalarına grevlerle cevap veriyorlar. Hükümetin kamu ve özel sektörde işçi çıkarmak istemesi, artan zamlar ve hayat pahalılığına karşı 6 Kasım'da gerçekleşen grev, Yunanistan'da hayatı durdurdu. Son üç yılda yapılan otuzdan fazla genel grevden biri olan bu grevde, ülke genelinde uçaklar, trenler, vapurlar çalışmadı. Hükümet binaları, devlet okulları kapalı kaldı. On binlerce işçi, başkent Atina caddelerinde hükümetin borç batağına saplanmış bankaları kurtarmak için dayattığı kesintilere karşı gösteriler yaptı. İşçiler, bu politikalara artık daha fazla dayanamayacaklarını haykırdılar.

Portekiz'de kemer sıkma politikalarına karşı grev

Portekiz'in başkenti Lizbon'da kamu çalışanları 8 Kasım'da greve çıktılar. İşçiler, 2014 bütçesiyle birlikte hayata geçirilmesi planlanan ücret ve emekli maaşlarındaki kesintilere, hak gasplarına karşı mücadelelerini sürdürüyorlar. Hükümet ayrıca kamu sektöründe çalışanların haftalık çalışma saatlerini uzatmayı ve taşımacılığı özelleştirmeyi de hedefliyor. Patronları kurtarmak amacıyla 2011'de devreye sokulan 78 milyar avroluk "kurtarma paketi" işçilerin canını yakmaya devam ediyor. Ücretler

düşürülürken, vergiler arttırılıyor. Önümüzdeki yıl çok daha fazla kesinti ile karşı karşıya kalınacağı söyleniyor. Bu nedenle çıkılan 24 saatlik grevle birlikte, okullarda dersler, hastanelerde randevular iptal edildi. 6 Kasımda da demiryolu işçileri 24 saatlik greve çıktılar.

Grevdeki Gürcistan demiryolu işçileri kazandı!

Gürcistan'da 14 Kasımda binlerce demiryolu işçisi greve başladı. Demiryolu sendikasının çağrısıyla yapılan grev, yoğun olarak kargo treni turlarını etkiledi. Grevciler, hükümetten ücretlerinin arttırılmasını, fazla mesai, prim ücretlerinin ödenmesini talep ettiler. İşçilere baskı uygulayarak greve çıkmalarını engellemek isteyen demiryolu yönetimi, işçilerin kararlılığı sonucunda aradan çok zaman geçmeden prim sistemi dâhil tüm talepleri karşılamak zorunda kaldı.

Kamboçya ve Bangladeş'te tekstil işçileri polis saldırısına rağmen mücadele ediyorlar

Kamboçya'da Nike, H&M, Gap gibi büyük markalara üretim yapan SL adlı bir tekstil fabrikasının işçileri, daha yüksek ücret ve daha iyi çalışma koşulları talebiyle 3 aydır grevdeler. Grevdeki işçiler, hükümete baskı yapmak ve taleplerinin karşılanması için 12 Kasımda fabrika önünden Başbakanlık binasına yürüdüler. Yürüyüş sırasında işçiler, polisin vahşi saldırısıyla karşılaştılar. Gerçek mermi, cop ve gaz bombası kullanan polis önüne çıkan herkese saldırdı. Çok sayıda işçi yaralandı ve gözaltına alındı. Yol kenarında seyyar satıcılık yapan bir kadın ise polis kurşunuyla hayatını kaybetti.

Yine farklı bir tekstil fabrikasının işçileri, taleplerinin karşılanması için yolu trafiğe kapattılar. Benzer şekilde koşulların düzeltilmesi ve ücretlerin yükseltilmesi talebiyle yapılan protestoya, kadınıyla erkeğiyle her yaşta yüzlerce işçi katıldı.

Kamboçya'da 500 binden fazla işçi tekstil sektöründe çalışıyor. Ücretlerin son derece düşük olduğu Kamboçya'da, işçi sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmıyor ve patronlara göre bu durum çok normal!

Bangladeş'te ise 12 Kasımda binlerce tekstil işçisi başkent Dakka'da ücretlerin yükseltilmesi ve iş koşullarının düzeltilmesi için eylem yaptı. Yolu trafiğe kapatan işçiler, kendilerine saldıran polislere barikatlar kurarak karşılık

verdiler. Savar ve Aşulia kentlerinde de işçiler polisle çatıştı ve onlarca yaralandı. Ertesi gün de devam eden eylemlerin daha da yayılmasından korkan patronlar en az 200 fabrikayı kapattılar.

Hükümet, tekstil işçileri için asgari ücreti yüzde 77 oranında arttırarak 66 dolara çıkardı. Ne var ki patronlar bu ücreti bile henüz kabul etmiş değiller. İşçiler ise hükümetin bu zammını kabul etmeyerek asgari ücretin 100 dolara çıkartılmasını talep ediyorlar.

Sık sık iş kazaları ile gündeme gelen ve yüzlerce işçinin bir anda hayatını kaybettiği Bangladeş, işçi ücretlerinin en düşük olduğu ülkeler arasında yer alıyor. Ama öte yandan Bangladeş, Çin'den sonra en büyük tekstil ürünleri üreticisi ve her yıl Avrupa'ya ve ABD'ye 20 milyar dolar ihracat yapan bir ülke! Ağırlıklı kadın olmak üzere 4 milyon işçi bu sektörde çalışıyor.

Kamboçya, Bangladeş gibi Asya ülkelerinde işçiler, geçinebilecekleri bir ücret ve işyerlerinde canlarını yitirmeyecekleri koşulların yaratılması için aylardır mücadelelerini sürdürüyorlar. İşçilerin mücadelesiyle karşılaşan yerli ve yabancı patronlar, işçileri taleplerinden vazgeçirmek için işyerlerini kapatmakla, işgücünün daha da ucuz olduğu Myanmar, Laos, Hindistan gibi ülkelere kaydırmakla tehdit ediyorlar. Ucuz işgücü nedeniyle özellikle Avrupa'dan ve ABD'den Asya'ya giden şirketler, burada da işçilerin mücadelesiyle karşılaşılıyorlar. Patronlar nereye giderse gitsinler, işçilerin mücadelesinden kaçamazlar. Asya coğrafyasının işçileri giderek daha fazla bir araya geliyor ve hakları için mücadele ediyorlar.

Endonezya'da genel grev

Endonezya'da işçiler, 31 Ekim-1 Kasım tarihlerinde hükümete baskı yaparak taleplerinin yerine getirilmesi için ülke genelinde 2 günlük genel grev yaptılar. İşçiler, bölgeden bölgeye değişen aylık asgari ücretin Başkent Cakarta'da 334 dolara çıkartılmasını talep ediyorlar. 20 ilde 2 milyon işçinin greve katıldığı belirtiliyor. İşçiler, asgari ücrete yüzde 50 oranında zam yapılmasının yanı sıra, kapsamlı sağlık hizmeti ve işçi karşıtı yasaların feshedilmesini talep ediyorlar. G20 ülkeleri içerisinde yer alan Endonezya ekonomisini büyüten işçiler, bu büyümenin kendileri sayesinde olduğunu söylüyorlar. Fakat sermaye büyürken işçilere yoksulluk ve sefalet koşullarında yaşamak düşüyor. ■

İşçilerin Protestosu 100 Bin İmzayla Meclis'e Ulaştı!

Derneğimiz UID-DER'in iş kazalarına, meslek hastalıklarına ve işçi ölümlerine dur demek için başlattığı "İş Kazaları Kader Değildir, İşçi Ölümünü Durduralım!" kampanyasında 100 binden fazla imza toplandı. Toplanan imzalar, işçilerin protestosu olarak 21 Kasım'da Meclis'e teslim edildi. UID-DER temsilcileri HDP İstanbul Milletvekili Levent Tüzel ve BDP Milletvekili Erol Dora ile birlikte Meclis'te yaptıkları basın toplantısında, 100 bin imzayla işçilerin "artık ölmek istemiyoruz" çığlığını, protestosunu ve somut taleplerini dile getirdiler.

Bir konuşma yapan Levent Tüzel, 2013'ün ilk 10 ayında 1017 işçinin iş kazalarına kurban gittiğini, bunların 55'inin çocuk olduğunu belirtti. Tüzel şöyle konuştu: "Geçtiğimiz günlerde ev işçisi bir kadın, Rukiye Şimşek dördüncü kattan düşerek hayatını kaybetti. Bütün emekçiler için iş cinayetleri bir kader değil. Alınmayan önlemler, göz yumulan bir sömürü. Burada sorumluluğu olan bir iktidar var. Denetim meselesi çok önemli. Türkiye'de 1 buçuk milyon işyeri olmasına rağmen, sadece 82 bin işyeri denetlenmiş." Tüzel, "mücadele etmek, birleşmek, hak aramak ve işçi ölümlerini durdurmak için topyekûn bir kamuoyu oluşturmak mutlaaka gerekiyor" dedi.

Tüzel'den sonra UID-DER temsilcileri konuştu. Kampanya sürecini, işçilerin ve ailelerinin yaşadığı acıları, taleplerini anlattılar. UID-DER temsilcisi Dilek Fahlioğulları, iş kazaları ve meslek hastalıklarının işçi sınıfının en büyük yaralarından biri olduğunu ve bu konuda işçilerin protestosunu ve taleplerini Meclis'e taşımak üzere basın kürsüsünde olduklarını ifade etti. Fahlioğulları, şöyle konuştu: "Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği olarak kurulduğumuz günden bu yana işçilerin sorunlarına sahip çıkıyor ve bu sorunların çözümü için canla başla çalışıyoruz. Bu kampanyayı yürüttük çünkü son 10 yıldır gittikçe ağırlaşan iş ve yaşam koşulları, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, esnek çalıştırma, uzayan iş saatleri, denetimlerin yapılmaması, iş güvenliği önlemlerinin alınmaması iş kazalarını daha da arttırıyor."

Fahlioğulları, Türkiye'nin iş kazalarında Avrupa'da birinci, dünyada ise üçüncü sırada olduğunu belirtti. Yaşan-

nan iş kazalarına, meslek hastalıklarına ve iş cinayetlerine ilişkin rakamları aktararak bu rakamların her birinin bir acıyı ortaya koyduğunu vurguladı.

- Son 10 yılda ekonominin büyümesine paralel olarak iş kazaları ve işçi ölümleri artmıştır.
- 10 yılda 12 bine yakın işçi yaşamını kaybetmiştir.
- Yalnızca 2013'ün ilk 10 ayında 1017 işçi sermayenin kâr hırsının kurbanı olmuştur.

İşçilerin iş kazalarının nedenlerine dair anlattıkları şu maddeler basınla paylaşıldı:

- İş saatleri çok uzun ve çalışma temposu çok yorucudur.
- En temel iş güvenliği önlemleri bile alınmamaktadır.
- Makinelerin bakımı yapılmadan ya da iş ortamında gerekli donanım sağlanmadan çalışmaya zorlanıyoruz.
- Makineleri hızlandırmak ve üretimi artırmak amacıyla makinelerin sensörlerinin sökülmesi iş kazalarının en büyük sebeplerinden biridir.
- İş kazalarına karşı gerekli eğitimler verilmemektedir. Kâğıt üzerinde verildi gösterilen eğitimlerle formaliteler yerine getirilmektedir.
- İş kazası işverenler tarafından küçümsenmekte, işçiler suçlanmakta ve dile getirilen taleplere kulak tıkamaktadır.
- İşverenler, İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemektedirler.
- İş kazası geçiren işçiler Sosyal Güvenlik Kurumu gibi

kamu hastanelerine değil, özel hastanelere götürülmektedir. İşverenlerin isteği üzerine bu özel hastaneler iş kazası geçiren işçi hakkında rapor tutmamaktadır. Rapor tutulmasını isteyen işçi, işten atılmakla tehdit edilmekte ve böylece gerçeklerin üzeri örtülmektedir.

Fahlioğulları, AKP hükümetinin, artan baskılar sonucunda iş kazalarını önlemek için sözde İş Güvenliği Yasası adıyla bir yasa çıkardığını, ancak baskıları savuşturmak üzere çıkartılan bu yasanın işçilerin derdine derman olmadığını ifade etti. AKP'nin işçileri umursamadığını dile getiren Fahlioğulları, yasanın son derece sınırlı önlemler getirdiğini, üstelik bu haliyle bile kâğıt üzerinde kaldığını ve bazı maddelerinin uygulanmasının da ertelendiğini söyledi.

Fahlioğulları, patronların ve AKP hükümetinin iş kazalarını kader olarak açıkladığını, ama işçilerin canını alan kazaların kader değil bir cinayet olduğunu belirtti. "Bu cinayetlerin sorumluları, kârlarını artırmak için işçilerin canını umursamayan işverenler ve gerekli denetimleri yapmayan devlettir" diyen Fahlioğulları, Çalışma Bakanı Faruk Çelik'in iş kazalarının %98'inin önlenilebileceği ifadesini hatırlattı ve şöyle sordu: "Madem bu gerçeğin farkındasınız ve dile getiriyorsunuz, o halde son 10 yılda 11 binden fazla işçi neden şu anda hayatta, sevdiklerinin yanında değil?"

ÜİD-DER sözcülerinden Caner Akyol ise kampanya boyunca 500 bin emekçiye ulaşıldığını ve iş kazalarının nasıl bir yıkım olduğu konusunda önemli bir duyarlılık oluşturduklarını ifade etti. "Rakamların dili soğuktur. Biz bunları işçi evlerine ve ailelerine ulaştıkça daha iyi anladık" diyen Akyol, kampanyanın yürütümü sırasında şahit oldukları acılara değindi, örnekler verdi. Feniş fabrikasında direnişte iken gündüz sigortasız çalıştığı inşaatta iş cinayetine kurban giden 5 çocuk babası Nizamettin Önelge'yi, ziyaret ettiğimiz bir emekçi kadının iki çocuğunu birden iş kazalarında kaybettiğini belirtti. Gemideki bir patlamada feci şekilde yanan Azerbaycanlı işçi Hamzayev'in resimlerini gösteren Akyol, bu işçiyi hastanede ziyaret ettiklerini ve acılarına ortak olduklarını anlattı. Akyol sözlerine şöyle devam etti: "Küçük sanayi sitelerine gittik. 16 yaşında meslek hastalıklarına yakalanmış çocuk işçiler gördük. Sermayeleri ile Türkiye'nin ilk 500'ü arasında yer alan fabrikalara gittik. Oradaki taşeronlaştırmayı ve iş kazalarını gördük. İş kazaları yaşanmasın diye bu kampanyayı yürüttük ve iş kazalarının

kader olmadığını haykırıyoruz."

ÜİD-DER Kadın Komitesi adına söz alan Meliha Hız ise, şöyle konuştu: "Uluslar arası İşçi Dayanışması Derneği Kadın Komitesi'nde aktif çalışan 20 yıllık bir işçi ve aynı zamanda bir anneyim. Evlatlarını iş kazalarında kaybeden anaların, eşlerini genç yaşında kaybeden eşlerin, gelinlerin çığlığı olmaya geldim. Her gün eşini, evladını madenlere uğurlarken 'acaba akşam eve dönecek mi?' diye kaygılanan annelerin, eşlerin feryadını getirdim sizlere. Meslek hastalıkları nedeniyle evladını kollarında kucağına alamayan anaların sesi olmaya geldim." ÜİD-DER Kadın Komitesi olarak yürüttükleri çalışmalardan söz eden Hız, Esenyurt'taki AVM inşaatında ölen Barış Kıyak'ın annesinin, dizi setinde ölen Selin Erdem'in annesinin, Davutpaşa'da ölen Kadir Cesur'un eşinin sözlerini aktardı. Tekstil işçisi bir kadının 5 aylık bebeği olduğu halde vardiyalı çalışmaya zorlandığını ve uykusuz bir biçimde işe gittiği için iş kazası riski altında olduğunu aktaran Hız, kadın mevsimlik tarım işçilerinin ve THY işçilerinin yaşadığı sıkıntılara değindi.

Hız, aktardığı örneklerin ardından "İş Kazaları kader Değildir, İşçi Ölümünü Durduralım!" kampanyasının işçilerden yoğun destek gören temel taleplerini şöyle sıraladı:

- İş sağlığı ve güvenliği kurulları tüm işyerlerinde kurulsun ve işçilerin yönetimine verilsin, bu kuruldaki işçi temsilcilerinin işten atılması yasaklansın!
- İşyeri hekimlerinin ve iş güvenliği uzmanlarının ücretleri, sendikaların ve meslek örgütlerinin denetimindeki bir devlet fonundan karşılansın!
- Gerekli önlemleri almayan, denetimleri engelleyen patronlara ağır para ve hapis cezaları getirilsin!
- İşçilere, gerekli önlemler alınmadığı takdirde topluca üretimi durdurma hakkı tanınsın!
- Ağır ve tehlikeli işlerde gece vardiyaları yasaklansın!
- Ücretler yükseltsin, iş saatleri düşürsün!

İşçilerin sorunlarının çözümü yolunda mücadelemizi büyüteceğimizi, haklarımızın ve imzalarımızın takipçisi olacağımızı ilan ediyoruz. İşçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele örgütü ÜİD-DER, işçilerin katılımı ve desteğiyle büyümeye devam ediyor. Bin bir türlü sıkıntı ile boğuşan ve sömürü çarkları arasında ezilen işçiler, ÜİD-DER'in kendi sorunlarının çözümü yolunda onlara yol gösterdiğini görüyor, moral buluyor ve mücadelenin bir parçası oluyorlar. ■

Feniş Direnişçisi Kadın İşçi Anlatıyor

➤ **Feniş Alüminyum'un az sayıda kadın işçilerinden biriydiniz. Bizlere direnişe geçmeden önceki çalışma koşullarınızı anlatır mısınız?**

Bayanlar, ambalaj bölümünde var sadece. Bizim iki türlü paket şeklimiz vardı. Tamamen müşteriye göre çalıştığımız için, bazı malların paketlenmesi elle olur. Bazı malların da tezgâhlarda olurdu. Tanıtım kartlarına göre çalışırdık. İşimizi yapıyorduk, alışmıştık. Biz fabrikayı evimiz gibi görmüştük. Ben hamileliğimi burada geçirdim. Ona rağmen hem şefimiz olsun, hem arkadaşlarımız aile gibiydik. Ama sonuç bu. Hakkımızı alana kadar burada kalacağız.

➤ **Kadın işçiler olarak ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz?**

İlk başta zordu. İlk geldiğimde bölüme girdiğimde açıkçası ürpermiştim. Çünkü her taraf profil parçası, her tarafta erkek var. İlk başta tedirgin olmuştum. Ama zamanla alışıyorsun. Çok güzel bir ortamımız vardı. Aynı şekilde çalışsak, paralarımız düzgün bir şekilde yatsa ben aynı şekilde burada devam ederim. Bir işi severek yaptığında daha verimli olursun.

Burada çocuğuna süt alamayan arkadaşlar var. Buranın %90'ı erkek. Şu an eşleri hep iş aramak zorunda kaldı. Çünkü insanlar burada mağdur. Çalışmıyorsun, buraya gelmek zorundasın. Eve para girmesi için de mecbur eşler çalışmak zorunda. Sedat Aloğlu sesimizi duyuyorsa bizim hakkımızı versin. Bu adamda hiç vicdan, merhamet

Gebze'de bulunan Feniş fabrikası işçileri 3 aylık maaşları ve kıdem tazminatları ödenmeden 9 Eylülde işten çıkarıldılar. İşçiler, hakları için direnişe geçtiler. Büyük bir kararlılık ve disiplin içerisinde süren direnişte kadın işçiler de yerlerini aldılar. Kararlılıkları ile arkadaşlarına güç ve moral veren kadın işçiler, mücadelelerinde başarıya ulaşacaklarına inanıyorlar. Feniş'te az sayıda kadın işçiden biri olan Sinem Özyaşar ile direniş süreçleri ve emekçi kadınların sorunları üzerine konuştuk. Yaptığımız söyleşiyi kısaltarak yayınlıyoruz.

diye bir şey yok. Eğer olsaydı vefat eden arkadaşımız (direnişçi işçilerden Nizamettin Önelge'nin inşaatta çalışırken iş kazası geçirip yaşamını kaybetmesini kast ediyor) o durumda olmazdı. Bilmiyorum, kendini o aileye nasıl affettirecek? Zaten çok üzgünüm (gözleri doluyor). Gerçekten bir yevmiye için bir insan hayatından oldu. Bu çok acı bir şey.

➤ **Direniş süreci sizlere ne kattı?**

Çok şey kattı, çok şeyi de değiştirdi. Bir kere biz burada örgütlü olmanın getirdiği bir şeyle ben değil bizi öğrendik. Paylaşmayı, toplu hareket etmeyi öğrendik. Örgütlenmenin ne olduğunu öğrendik. Mücadele nasıl edilir, hak nasıl aranır onu öğrendik. Feniş işçisi böyle bir şeyi ilk defa yaşıyor. Örgütlü olmayı, toplu hareket etmeyi, böyle bir güç olmayı fark ettik. Sonuna kadar da devam edeceğiz.

➤ **Son olarak neler söylemek istersiniz?**

Aloğlu kör, sağır, dilsizi oynuyor. Ben direnişteyim, açım, susuzum. Bakkaldan evime veresiye ekmek almaya utanıyorum. Gerçekten bu yaşanan bir şey. Ama Aloğlu'nda hiç gurur, onur kalmamış. Milleti uyutuyor, zaman kazanıyor. Bizim sayemizde borçları ertelemeye, faizleri düşürmeye çalışıyor. Bugün ölen arkadaşımıza çok üzüldüm. Bir yevmiye için gitti yani. Bunun suçlusu Sedat Aloğlu'dur, hükümettir.

Biz emekçiyiz, gururluyuz, onurluyuz, güçlüyüz. Erkek gibi kadınlar olduk. Çünkü öyle olarak ayakta kalabildik. Yoksa bizi burada siler geçerlerdi. Bizim gibi olan işçiler

dirensin. Kadın olmak bence dünyanın en güzel şeyi. Çünkü sen bir annesin, bir aileye öndersin. Ekmek mücadelesi veriyorsun. Hele bir de emekçiyisen, kazanıyorsan, ekonomik özgürlüğü olan bir kadınsan. Kadınlar her şeyi yapabilir, erkeklerle eşdeğerdir.

➤ **Mücadelenizde başarılar diliyoruz, size destek olmaya devam edeceğiz.**

Teşekkür ederim sesimizi duyduğunuz için. Yanımızda olduğunuz için. İki aydır burada direniyoruz, renkli yayın organları gelip bizi duymadı. Hatta TÜSİAD'a gittiğimiz zaman TRT binasının önünde önlüklerimizle dolaşırken kimsenin umurunda olmadı. Ama siz hep yanımızdaydınız. İyi ki varsınız, çünkü bizler mağduru. Ama siz bizi hiç yalnız bırakmadınız. ■

Bir Tankta Boğulurken!

■ Pendik'ten bir işçi

İş kazası haberleri gelmeye devam ediyor. Duyduğumuz her iş kazası haberi yürüttüğümüz kampanyanın anlamını ve önemi bir kez daha ortaya koyarken, patronlara olan öfkemizi daha da arttırmaktadır. Bu iş kazası haberlerinden biri de bir dönem aynı fabrikada çalıştığım, uzun bir dönem de direniş çadırında kaldığım arkadaşımın başına gelen kazaydı. Arkadaşım Dilovası'nda forklift operatörü olarak kimyasal malzemeler üreten bir fabrikada işe başlamıştı. Kazanın gerçekleştiği gün vardiya amiri arkadaşımın kendi işi olmamasına ve bu konuda hiçbir eğitim almamasına rağmen kimyasal malzemelerin üretildiği kazanların temizliğine yardım etmesini istiyor. Arkadaşım yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Normalde bu işten sorumlu bir arkadaşımız var ama izinde. Ben de deneme süresinde olduğum ve işe ihtiyacım olduğu için vardiya amirinin söylediği işi yapmak zorunda kaldım. Birlikte çalıştığımız başka bir işçi arkadaşımın tankı temizlemek için tankın içine girdik. Biz içerideyken dışarıda biri beklesin bari dedik ama nafiye. İşe başlamamızın üzerinden çok zaman geçmedi ki içerisi diğer kazanlardan sızan 80 derecenin üzerinde buhar ile dolmaya başladı. Paniğe kapıldık. Tankın içinden çıkmaya çabalıyoruz ama ne

mümkün. İçeride buharın etkisi ile göz gözü görmüyor. Diğer arkadaşım bir yolunu bulup dışarı çıkmayı başardı. Ben ise nefes alamıyorum. Nefes aldığım an sıcaklığın etkisiyle boğazımın yandığını hissediyorum. Yüzümün yanmasına engel olmak ve biraz da olsa nefes alabilmek için montumu kafama kapatıyorum. Ama o an ellerimin üzerindeki derilerin eridiğini gördüm. Kendimden geçmişim. Birkaç dakika sonra kendime geldim. Çocuğumu ve eşimi düşündüm. Burada ölürsem çocuğuma kim bakacak? Bu düşünce beynimde dolaşıp durdu. Bu yüzden ne pahasına olursa olsun buradan çıkmalıyım diye düşündüm. Tarifsiz acılarla, ellerim yüzüm yana yana kendimi tankın dışına atmayı başardım. Bir gün yoğun bakımda kaldım. Yüzümde ve ellerimde 3. dereceden yanıklar oluştu. Tedavi esnasında günlerce ellerime yüzüme bakamadım. Şimdi de psikolojik tedavi görüyorum. İnsan hayatı bu kadar ucuz olmamalı!"

Arkadaşımızın ellerini kullanabilmesi için tedavisi halen devam ediyor. Yanmaz bir eldiven, yanmaz bir elbise kaç tane işçinin hayatına bedel olabilir? Kaç para baba-sız, annesiz büyüyen bir çocuğun acılarını hafifletebilir? Patronlar iş güvenliği önlemlerine maliyet gözüyle bakıyorlar. Bunun sonucunda ise milyonlarca işçi ve aileleri bu tarifsiz acıları yaşıyor. Bu acıları dindirmenin tek bir yolu var. O da işçi sınıfının örgütlü gücü altında birleşmek. ■

Patronlar İçin Ölüyoruz!

■ Sefaköy'den bir metal işçisi

Merhaba işçi dostlarım, sizlere bir işçinin günden güne nasıl eridiğini anlatacağım. Daha önce de bir mektubumda bu konuyu az da olsa ele almıştım. İşyerinde çalışan bir abimizin, çalıştığı bölümde insanlık dışı koşullardan dolayı psikolojisi bozulmuş ve 1 yıl boyunca psikolojik tedavi görmüştü. Öncelikle çalıştığı bölümün adını ve çalışma koşullarını anlatacağım. Çalıştığı bölüm kuru tel çekme bölümü. Burada demir, çubuk halinde geliyor ve bir makineden geçip istenilen ölçüde tel haline getiriliyor. Demir tozları işçi abinin direkt midesine, ciğerlerine giriyor. Ve aynı toz, duvarları simsiyah yapıyor. Bu abimiz, psikolojik tedaviden sonra, bölümü değiştirilerek montaj bölümüne veriliyor. Vermesine veriyorlar da artık iş işten geçmişti. Çünkü bu abimizin psikolojisi bozuldu;

sürekli yerlere tükürüyor, kendi kendine hareket yapıyor ve konuşuyor.

Geçen gün çalışırken sandalyeden düşüp bayılmıştı. Patron bunu duyunca direkt devlet hastanesine götürün demiş. Çünkü anlaşmalı özel hastanesine götürülürse masraflar patrone kesilecekti. Bu bir iş kazası olsaydı patronlar masraflara bakmadan direkt özel hastaneye gönderirler, iş kazası tutanağı tutulmaması için. Bu işçi abimizi iki gün sonra işyerinde gördüm, geçmiş olsun deyip hastalığını sordum. Sonra da emekli olmana kaç yıl var diye sordum. "İki buçuk yıl var ama böyle giderse iki buçuk yılı göremeyeceğim" dedi. Sermaye sınıfı biz işçileri bilinçsiz, örgütsüz görünce diri diri ölüme itiyor ve yaşamımız patronların kârları için yok olup gidiyor. İşçi kardeşler bu haksızlığa bir dur demenin zamanı gelmedi mi? Biz işçiler birliğimize, gücümüze güvenirse üstesinden gelemeceğimiz zorluk yoktur. ■

Patronlar Bizimle Dalga Geçiyorlar

■ Kıraç'tan bir kadın işçi

İş-Kur'un açık iş ilanlarında patronlar bakın işçilere ne-ler vad ediyorlar: "Dolgun ücret, SSK, yemek ve AGİ (Asgari Geçim İndirimi) verilir", "sosyal haklar mevcut-tur, günlük çalışma 12 saat ve asgari ücret, fazla mesai, yemek, SSK vardır", "sosyal haklar, fazla mesai, ara pay-dosları", "sosyal haklar, dolgun ücret, yemek, fazla me-sai ücretleri verilir", "ücret dolgundur, her ay bir çeyrek altın veriyoruz. Evlenene çeyrek altın takıyoruz, çiftlerin ikisi de burada çalışıyorsa tam altın takıyoruz. Çalışma ortamımızda huzura, mutluluğa önem veriyoruz", "asga-ri ücret + AGİ, yemek, SSK, 12 saat çalışıyoruz, kabul edenler arasın lütfen"...

Gördüğümüz gibi patronlar biz işçileri nasıl da düşünü-yorlar. Allah patronlarımıza zeval vermesin, sağ olsunlar, fazla mesai ücretlerini ödüyorlar, yemek ve ara dinlenme

veriyorlar, 12 saat çalışıyorlar, asgari ücret ödüyorlar ve sosyal hak olarak da SSK primlerimizi yatırıyorlar! Yani zaten vermeleri gerekenleri bile sanki lütufta bulunuyor-muş gibi önümüze koyuyorlar, 12 saat çalıştırmak da ca-bası. İşçiler olarak düştüğümüz durum ne kadar işler acısı değil mi?

İşsizlik ordusu büyüyor ve patronlar da bu işsizliği istedikleri gibi işliyorlar. Şuraya bakar mısınız, fazla mesai ücreti ve ara paydosları bile sosyal hak olarak bizlere yut-turmaya çalışıyorlar. Çünkü biz işçiler her şeye boynumu-zu büküp çalışıyoruz. İş bulmak için de bu saçmasapan iş ilanlarına itiraz etmeden kabul ediyoruz. Peki, işçiler ola-rak patronların sömürü düzenine karşı bir şey yapmaya-cak mıyız?

Eğer bir araya gelmezsek ilerde çalıştığımızın karşı-lığını yani aylık ücretimizi bile alamayacağız. "O kadar da olmaz" demeyin, işçiler örgütlenmediği için patronlar maalesef bunları acımadan yapar. İşsizlik son bulmalı, biz işçiyiz, insan gibi çalışma ortamı olmalı, fazla mesai kalkmalı ve ücretlerimiz yükselmeli. Bu haksızlığa ancak üreten işçiler karşı duracaktır. ■

Emeklilik İçin Yaşı Bekleyenler de GSS Primi Ödeyecek

■ Sarıgazi'den bir işçi

2012 yılında yürürlüğe giren GSS (Genel Sağlık Sigor-tası) nedeniyle işsizler, sosyal güvencesi olmayanlar, part-time çalışanlar, sigortası eksik yatırılanlar, öğrenciler, sağlık hizmetinden yararlanabilmek için sigorta primlerini kendileri ödemek zorunda kalıyorlar. Devlet bu yasayla işçi ve emekçileri potansiyel birer borçlu haline getirdi. Güç belâ emeklilik için primini doldurmuş olan ve sadece yaşı bekleyenler de GSS yasasına göre sağlık hizmetin-den yararlanabilmek için prim ödemek zo-rundalar. Yani onca yıl çalış, gün sayını doldur, yine sağlık hiz-metinden yararlanabil-mek için prim öde!

5510 Sayılı Sos-yal Sigortalar ve Ge-nel Sağlık Sigortası Yasası'na göre emek-lilik için yaşı bekle-yenlerin prim ödeyip ödemeyecekleri yap-tıracakları gelir testine göre belirleniyor. Eğer yaptırılan gelir testinde aile içinde kişi başına düşen gelirin ortala-ması asgari ücretin üçte birinin (340 TL) altında ise, GSS primi

devlet tarafından ödeniyor. Eğer gelir ortalaması asgari ücretin üçte birinden fazla ise kişi 40 ile 245 TL arasında bir prim ödeyerek hem kendi hem de eşi ve çocukları için sağlık hizmeti alabiliyor.

Bu yasa ilk çıktığında emeklilik yaşını bekleyenlerin sağlık hizmetinden nasıl yararlanacakları net değildi. Fa-kat belirlendikten sonra gazetelerde "Yaşı bekleyenlere müjde! Emeklilik için yaşı bekleyenler de sağlık hizmetin-den yararlanabilecek!" şeklinde başlıklar atılarak yer aldı. İnsan bu başlıkları okuyunca sevindirici bir haber verili-yor sanıyor, fakat patronlar gibi onların gazeteleri de bizi kandırmaktan öteye geçmiyorlar. Bir insan yıllarca prim ödüyor fakat yine de bu düzende prim ödemedi sağlık hizmetinden yararlanamıyor. Emeklilik yaşının yüksek ol-duğunu da düşündüğümüzde birçok işçi ve emekçi yaşı gelinceye kadar cebinden tonlarca para ödemeye devam edecek.

Her şeyi ücretli hale getiren hükümet en insani ihtiyaç olan sağlığı gittikçe daha da ulaşılmaz bir hale getirerek işçi ve emekçilere "paran kadar sağlık" diyor. Yıllarca prim ödüyoruz, maaşımız dâhil birçok şeyde vergi ödü-yoruz ama hâlâ hiçbir şey ücretsiz verilmiyor. Patronlar istedikleri zaman istedikleri hastanede en iyi, en kaliteli sağlık hizmetini alıyorlar. Devlet ise kendi bürokratlarını, milletvekillerini iki yılda emekli edip hastanelerde yıllarca vip (özel) sağlık hizmeti aldırıyor. Fakat iş işçi ve emek-çilere gelince 60 yaşına kadar prim ödettiriliyor. İşçi ve emekçiler olarak, çalışan ya da çalışmayan, yaşı bekle-yen ya da beklemeyen herkesin hiçbir prim ödemedi, ücretsiz, kaliteli bir sağlık hizmeti alması için mücadele etmeliyiz. ■

Patronların Köle Arayışları

■ Haramidere'den bir kadın fabrika işçisi

Patronlar biz işçileri köle olarak görüyorlar ve köle gibi çalışılm istiyorlar. Ben kozmetik ürünler üreten bir fabrikada çalışıyorum. Ama daha önce bir plastik fabrikasında çalışırken yaşadığım bir olayı sizinle paylaşmak istedim. İşe ilk girdiğimde aslında ortada fabrika falan yoktu. Çünkü fabrika yeni taşınmıştı ve her şey karmakarışık. Diğer işçi arkadaşlarla birlikte orayı düzenleyip temizledik ve çalışabilir hale getirdik. O tempoyla bir ay çalıştık ve maaş günü geldi. Patron hepimizi teker teker odasına çağırdı. İlk önce beni çağırttı. Biraz sohbet ettik.

Çalışmamızdan memnun olduğumu ve bunun için bir teklifte bulunacağımı söyledim. O tekliften bahsedince ben de epey merak ettim ve dinledim. Patronumuz bize asgari ücretin üzerine üç-beş kuruş ekleyerek fazla mesai paralarını ve maaşı birleştirmeyi düşündüğünü söylüyordu. Tabii sadece bu değildi. Karşılığında uslu durmamız gerektiğini tembihlemeyi de unutmamıştı. Ben biraz düşünmem gerektiğini söyleyip odasından dışarı çıktım. Bazı arkadaşlar kabul etmişler ve maaşlarını almışlardı. Aradan beş gün geçtikten sonra teklifini kabul ettiğimi söylemek için patronun odasına gittim. Maaş gününün üzerinden günler geçmesine rağmen henüz bir kuruş bile alamamıştık. Teklifi kabul ettiğimi söyledim. Ama patron yarın maaşını veririz deyip gönderdi. Uzun bir süre bu şekilde oyaladılar beni. O dönem Rize'de üniversite okuyan kızımın mezuniyeti vardı. Benim de kızımın yanında olmam lazımdı.

Tekrar maaşımı istemek için müdürün yanına gittim. Müdür de beni patrona yönlendirdi. Patronun yanına gidip paramı istedim. Ama koca patronun cebinde para yokmuş. Banka hesabımı istedi. Ben de muhasebeye mesajla gönderdim. Pazartesi banka hesabıma yatıracağını söyledi. Bu şekilde sürekli oyaladıkları için parasız pulsuz Rize'ye gitmek zorunda kaldım. Bir iki gün geçtikten sonra bankada hesabıma baktım. Parayı hâlâ yatırmamışlardı. Müdürü aradım, yanlış numara gönderdiğimi IBAN numarası vermeme söyledi, onu da gönderdim ama yine para yoktu. İstanbul'a geri döndüm, işe gittiğim gün müdür yanıma gelerek mesajı gösterdi.

Mesajda kutucuklar vardı, yine yanlış olmuş güya. Böylelikle aradan bir on gün daha geçti ve ben hâlâ maaş alamamıştım. Artık iyice sinir olmuşum çünkü ikinci maaş yaklaşmıştı ve ben birincisini alamamıştım. Sonra başka bir hesap kartımı müdürün yanına götürdüm. İlle de hesap numarası istiyorsanız alın size kart dedim. Kartı masasının üzerine bırakıp çıktım. Bir saat geçmeden para peşin olarak elime geçti. Sonunda paramı aldım, ama işi bırakacağımı, kendi paramın dilencisi olduğumu ve bunun hiç hoşuma gitmediğini söyleyerek yanından çıktım. Şimdi buradan PATRONLARA sesleniyorum, işçiler yani bizler olmadan sizler bir hiçsiniz bunu anlayın ve bizlere köle muamelesi yapmayın!

“Bu Sorular Ne İçin?”

■ Aydınli'dan işsiz bir işçi

Uzun süredir işsizim ve iş ararken pek çok sıkıntıyla karşılaştım. Bir kısmını eminim ki çoğumuz duyuyoruz ya da doğrudan karşılaşıyoruz. Patronların kurnazlığına şaşmamak elde değil. Üniversite mezunu olarak işe başvurursam olmuyor, lise mezunu desem olmuyor. Formlara ne yazacağımı şaşırdım. Ya yetkin bulmuyorlar ya da “siz burada durmazsınız, üniversite mezunusunuz” deyip erkenden kapıyı gösteriyorlar.

Aslında vasıflısınız ama patronlar için değilsiniz. İşe almadan önce geçirdikleri bir düzine testi düşündüğümde içimden hep şunu söylüyorum: “Yahu sanki fabrikayı bana teslim edecek, bu sorular ne için?” Bir süre sonra UID-DER'li bir işçi olarak fark ediyorum tabii. Patronlar bizi değil her zamanki gibi kendilerini düşünüyor. Bu yüzden sayfalarca formlar koyuyorlar önümüze. Bizim adımıza önümüzdeki üç beş yılı planlıyorlar. Buna uymazsan “kapı orada” diyorlar açıkça. Kârlarını riske atmak istemiyorlar. İşçilerin gücünü, birleştiklerinde nasıl daha da güçlü olduklarını aslında onlar da çok iyi biliyorlar. İşte tam da bundan korkuyorlar. İçeride kenetlenen işçilere bir halka daha eklemek istemiyorlar. Bunun için akla hayale gelmez sorularla her türlü oyunu yapıyorlar. “Evli misin, ne zaman evlenmeyi düşünürsün, ailenle mi yaşıyorsun, Alevi misin, bu işten nasıl haberin oldu, bu işyerinde tanıdığın var mı?” gibi sorularla dolaylı da olsa bizi elemenin yollarını arıyorlar.

Fakat bizler örgütlenerek, bilinçli işçiler olmaya devam ettikçe ne yaparlarsa yapsınlar oyunlarının bozulacağını biliyoruz. Yılmadan, kararlılıkla daha da kenetlenmeye devam edeceğiz. ■

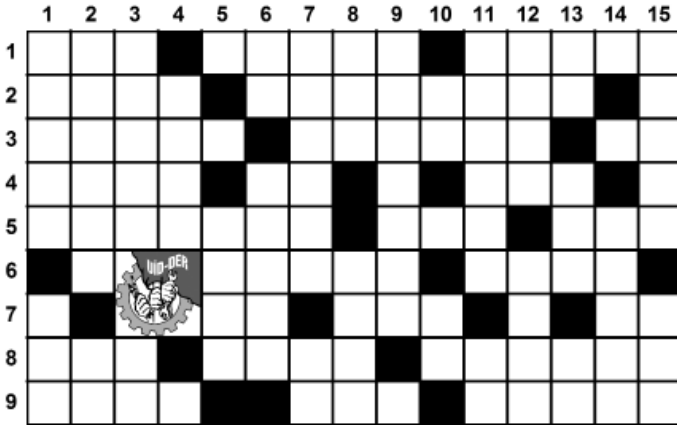
Güne Hazırlan

Uyanmak istemiyor gün
Varsın uyanmasın
Uyandım ben.
Sabahlar erken kalkmak istemiyor
Varsın kalkmasın
Dimdik ayaktayım bak.
Oturmuyor soframa aydınlık
Keyfi bilir oturmasın,
Korkmam karanlıktan asla
Kılavuzum var elimde.
Melodiler çıkmıyor radyodan
Çıkmasın,
Ben söylerim türkülerimi.
Ah bedenimin hantallığı,
Naçar duran elbiselerim
İşe yaramaz bu tembelliğiniz
Bana eşlik edeceksiniz.

Zihnim diri ve açık
Benimle geleceksiniz
Haydi!
Kalkın
Güne hazırlanın
Giyinin postallarınızı
Uyandıralım sabahı
Dikelim aydınlığı gökyüzüne
Ve yayalım melodileri şehirlere
Halaylarla, marşlarla, türkülerimizle yürüyelim
Korkmadan, yılmadan, usanmadan
İnanarak, ileriye atılarak
Birlikte ÜİD-DER'le
Geleceğe...

ÜİD-DER'li bir işçi

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. Patronların ve devletin kıdem tazminatını işçilerin elinden alarak aktarmak istedikleri kaynak. Devlet tarafından işçi ve emekçilerden doğrudan ve dolaylı olarak alınan para. DİSK Tekstil'de örgütlenen işçilerin, işten atılan bir arkadaşlarını işe geri aldıkları için fabrikayı terk etmeme eylemi yaptıkları İstanbul Esenyurt'ta bulunan çuval fabrikası.
2. Rusya'da 1917 işçi devrimine adını veren ay. Su veya başka bir sıvı basıncıyla işleyen bir çeşit pres.
3. Nesnenin kendisi, görüngü karşıtı. Ağaçtan yapılmış iri çekik. Tümör.
4. İstanbul'da bulunan bir sanayi sitesi. Anadolu Üniversitesi'nin kısaltılışı. Geniş, bol karşıtı.
5. Tasavvuf konularını mizahlı bir biçimde işleyen, coşku hâlinde söylenen bir şiir türü. Rumen para birimi. Bir işi yapabilme gücü, kudret, iktidar.
6. Bir kimseyle karşılaşıldığında kendisine söz ve işaretle nezaket gösterisi yapma, esenleme, merhaba. Balık tutmaya yarayan düzenek.
7. Roma rakamlarında dört. Tepesinde püskülü bulunan, silindir biçiminde başlık. Anlam bakımından birbirleriyle ilgili cümleleri birbirine

bağlayan söz.

8. Su kanalı. Karın bölgesi. Rusya'da 1917 yılında işçiler, iktidarı toprak sahiplerinden ve kapitalistlerin elinden alarak kendi yönetimlerini kurdular. İşçi meclisi anlamına da gelen bu yönetimin adı.
9. Keskin bir şeyle veya bir vuruşla vücutta oluşan derin kesik. Otomobilin kısaltılışı. Tiyatrolarda oyundan önce genellikle kadın oyuncuların şarkı söyleyip dans ederek yaptığı gösteri.

Yukardan Aşağıya

1. Gebze'de, üç aylık maaşları ve ödenmeyen kıdem tazminatları için gece gündüz nöbet tutan, eylem ve basın açıklamaları gerçekleştiren işçilerin, direnişlerini sürdürdükleri fabrikanın adı. Yaz yağmuru.
2. Bir şeyin anlamını çözmek. Radyumun simgesi.
3. İyilik, lütuf, ihsan. Kriptonun simgesi.
4. Bir şeyi elle sıvazlama.
5. Ad.
6. Peki, olur. Ayla.
7. Dinsel tören, kutlama, biçim, davranış. Bir nota.
8. Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar. Deprem.
9. Ürkemek, korkmak, aniden sıçramak.
10. Kemiklerin toparlak ucu. Alman Faşizmi döneminde, soykırım ve katliamlarla ün kazanan silahlı parti ve ordu militanlarına verilen ad.
11. İkinci dünya savaşı sonrasında, İtalya'da NATO tarafından emekçilere karşı gizli olarak örgütlenen kontrgerilla örgütünün adı. Yayla atılan ucu sivri kısa tahta çubuk.
12. Arap harflerinin en çok kullanılan el yazısı biçimi. Herhangi bir yere yavaşmış filikanın kürek çekmeksizin ilerlemesine verilen buyruk.
13. Bir şeyin eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça. Kabul etmeme. Yön kelimesinin ünsüzleri.
14. Masa tenisi gibi oyunlarda, topa vurmak için kullanılan araç.
15. Kıdem tazminatını işçilerin elinden almak için gece gündüz çalışan Çalışma Bakanının adı. İstanbul Ticaret Odası'nın kısaltılışı.

Geçen Ayın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	L	E	R	O	Y	M	E	R	L	I	N	Ş	O	K	
2	Ş	U	R	A	P	R	O	L	E	T	E	R			
3	P	I	M	R	I	O	B	I	P	R	A	G			
4	A	K	E	L	M	S	R	M	T	A	N	E			
5	L	N	K	A	T	A	R	R	O	M	N				
6	T	Ü	M	A	L	A	O	V	A	A	Z	E			
7	O	N	P	A	R	A	I	T	M	A	R	A	L		
8	Y	A	L	I	T	I	M	M	K	A	T	I			
9	F	E	N	I	Ş	Y	A	T	A	Ğ	A	N	Ş		

İşçilerin Sordukları/18

İşçi işyerinin taşınması durumunda çalışmaya devam etmek istemezse, kıdem tazminatını alarak işten ayrılabilir mi?

İşyerinin taşınması durumunda işçinin kıdem tazminatı alabilmesi birkaç koşula bağlıdır.

İşyeri belediye sınırları ya da büyükşehir belediye sınırları içinde bir yere taşınıyorsa, bu durumda işçi yeni yerde işe devam etmek durumundadır. Şayet devam etmezse kıdem tazminatı talep edemez. Ancak özellikle İstanbul gibi ulaşımın sorun olduğu büyükşehirlerde durum değişir. Çünkü yeni taşınılan yere ulaşım sorunu olabilir ya da işçiye ekstra yol parası yükü binebilir. Örneğin, yasaya göre işçi işverenin yeni yerinde çalışmak zorunda olsa da iş koşullarında esaslı bir değişiklik ve zorlaşma meydana gelebilir. Böyle durumlarda işçi, mağduriyetinin giderilmesini talep edebilir. Giderilmemesi durumunda yeni yerde işe başlamayı reddederek kıdem tazminatı talebinde bulunabilir. Yasada böyle bir madde yer almasa da, açılan davalarda işçinin lehine sonuçlanmış pek çok örnek Yargıtay kararı bulunmaktadır.

İşyeri il dışında, belediye veya büyükşehir belediyesi sınırları dışında bir yere taşınıyorsa, burada da koşullara bakmak gerekiyor:

a-) İşçi işe girerken şehir dışında çalışmayı kabul ettiğine dair herhangi bir sözleşme imzalamamışsa; bu durumda işçi taşınılan yere gitmeyi kabul etmek zorunda değildir. Kendisine gelen sözlü ya da yazılı talebi 6 gün içerisinde reddederek kıdem tazminatını talep etme hakkına sahiptir.

b-) İşçi işe girerken işverenin kendisini il sınırları içinde veya dışında başka bir yerde çalıştırabileceğine dair bir maddenin yer aldığı bir sözleşmeyi imzalamışsa; bu durumda işçi işverenin gösterdiği yere gitmek durumun-

dadır. Gitmediği takdirde kıdem tazminatına hak kazanamaz.

Ancak bu durumda bile işveren kafasına göre işçiyi bir yere gönderemez. Haklı bir gerekçesi olmalı, işçiye bu gerekçeyi yazılı olarak bildirmelidir. Şayet işveren kötü niyetli ise yani örneğin sırf tazminatını ödemediği için işçiye böyle bir gerekçe sunuyorsa, o halde işçi gitmeyi reddedebilir ve mahkemeye başvurarak tazminatını talep edebilir. Haklı bir gerekçesi olduğunu ispat etme yükümlülüğü işverene aittir. Bu şekilde açılmış pek çok davada işçi haklı bulunmuştur.

İşyeri taşındığında işçi çalışmayı kabul edip daha sonra vazgeçerse tazminatını alıp işten ayrılabilir mi?

Böyle bir durumda işçinin tazminat hakkı bulunmamaktadır. Ancak diyelim ki yeni taşınılan yerde doğacak olan ulaşım sorununun çözüleceğine ilişkin söz verilmiş, işçi de bu söze istinaden yeni yerde çalışmaya devam etmişse, ancak işveren bu sözü tutmamışsa bu durumda işçiye kıdem tazminatı talep ederek işten ayrılma hakkı doğabilir. Ama öncelikle işçi kendisine verilen sözün tutulmasını isteyen bir ihtar çekmelidir.

İşçinin işvereni değiştirirse ve işçi yeni işvereniyle çalışmak istemezse tazminatını alıp işten ayrılabilir mi?

İş Kanunu'nun 6. maddesine göre işyerinin devri yani patronun değişmesi işçi yönünden fesih için haklı sebep oluşturmaz. Böyle bir durumda işçi işten çıkmak isterse kıdem tazminatını talep edemez. Ancak yine kimi Yargıtay kararlarının işçi lehine karar verdiği üzere, işyerinin şahıs şirketi olması durumunda işçi, yeni işverenin kıdem tazminatını ödeme imkânı olmayabileceğini öngörerek, haklı fesih yaparak devreden işverenden kıdem tazminatını talep edebilir. ■

İşçiler Makine Parçası Değil İnsandır!

İşçi Dayanışması'nın bir önceki sayısında, uzun iş saatleri nedeniyle iş kazası geçiren arkadaşını ziyaret edemeyen, bunun için işyerinden izin alamayan bir işçinin sözlerini aktarmış, onun dilinden "İnsan Sadece Nefes Almakla İnsan Olmaz" demiştik. Ama patronlar biz işçilerin insan olduğunu yok sayıyor, nefes almayı bile bize fazla görüyorlar. İstiyorlar ki başında çalıştığımız makinenin, tezgâhın bir parçası olalım. Makine durmadan çalışsın, biz durup dinlenmeksizin çalışalım. Makinenin çarkları dönsün, hızı artsın, bizim hızımız artsın, tempo artsın, üretim artsın, kâr artsın! İnsan olmaktan kaynaklanan hiçbir ihtiyacımız üretim hızının önüne geçmesin!

Patronların üretimi arttırmak üzere hayata geçirdikleri uygulamalar, baskılar o kadar insanlık dışı hale geldi ki bu baskılara dayanabilmek için işçilerin verdiği çaba ömürden ömür alıyor. Bir plastik fabrikasında çalışan genç bir kadın işçi, işyerinde yaşadıklarını şu sözlerle anlatıyor: "Ben orada insan yerine konulmadığımı, aşağılandığımı hissediyorum. Çalışma saatleri süresince tuvalet kapısı kilitli tutuluyor. Tuvalete gitme ihtiyacı duyduğumuzda gidip ustayı bulmak, herkesin içinde ondan anahtarı istemek ve bize bağırıp çağırmasına katlanmak zorundayız. Bu durum her şeyden çok zoruma gidiyor benim. Ben bir kadını ve böyle muamele görünce onurumun çiğnenmiş olduğunu düşünüyorum." Bu sözlerin sahibi olan genç kadın işçi işyerindeki baskılara dayanamayarak işten ayrılmak zorunda kaldı. Ancak o fabrikada çalışmaya devam eden arkadaşları aynı sorunlarla boğuşuyorlar.

Bir metal işçisi ise yaşadığı olaylara tepkisini şu sözlerle dile getiriyor: "İzin istediğimiz zaman çok iyi bir gerekçemiz olması lazım. Bir akrabanın düğünü, annenin hastalığı yeterli bir gerekçe değil meselâ. İşim var desek, 'ne işin var?' diye soruyorlar, kızıyorlar. Benim işyerinde çalışmak dışında bir işim olması bu kadar tuhaf mı? Ben de insanım. Bu soruyu sorma hakkını kendilerinde nasıl görüyorlar? Pazar günü mesaiye gelmedim diye bölümümü değiştirdiler. Beni cezalandırdılar. Adı üstünde: Pazar mesaisi! Gelmek zorunda olmam çok saçma! Kendi paramızın dilencisiyiz, kendi ömrümüzün dilencisiyiz. Artık dayanamıyorum. Bakalım daha ne kadar böyle gidecek?"

Köleliğin dünya üzerinde yaygın olduğu zamanlarda efendiler köleleri "konuşan aletler", "konuşan makineler" olarak adlandırırlardı. Bugünün efendileri olan patronların işçilere bakışı farklı değil. Onlar bizi, köle

olarak, makinenin bir parçası olarak görüyorlar. Köleler, gün doğuşundan batışına kadar tüm gün boyunca efendileri için çalışmak zorundaydılar. İşçiler de zamanın efendileri olan patronlar için çalışıyorlar. Ama sadece gün ışığında değil,

24 saat. Köleler sıklıkla zincire vurulurdu. Bugün işçileri bağlayan binlerce görünmez zincir var. Ev kirası, çocuklar için eğitim, fatura, sağlık ulaşım gideri; işsizlik korkusu, gelecek kaygısı işçilerin elini kolunu bağlıyor. İşçiler örgütsüz oldukları ve patronların karşısına güçlü bir şekilde dikilemedikleri için, işyerlerinde maruz kaldıkları kötü muamelelere boyun eğmek zorunda kalabiliyorlar. İşsiz kalmak aç kalmak demek olduğundan baskılara katlanmak zorunda kalabiliyorlar. İşçilere ücretli köle denmesi boşuna değildir. Kapitalist sistemde işçi, ücret alan bir köle konumuna itilmiştir. Bu nedenle bu düzene ücretli kölelik düzeni denmektedir.

İnsan yerine konulmayan, dünyadaki tüm zenginlikleri ürettiği halde bu zenginliklerden yararlanamayan, aşağılanan işçilerin ruh sağlığı bozuluyor. İnsani ihtiyaçları karşılanmayan, yaşamın tüm güzelliklerinden mahrum bırakılan işçiler, kendilerine bir çıkış yolu arıyorlar. İşçiler arasında antidepresan kullanımında, strese bağlı hastalıklarda büyük bir artış var. Üretimin insanlık dışı temposu ve baskılar o kadar etkiliyor ki, işçiler evlerinde eşleri ve çocuklarıyla işyerinde gün içinde üretim adetlerini yetiştirip yetiştiremediklerini konuşur hale geliyorlar. Uykularında bile üretim adetlerini yetiştirmeye çalışıyorlar. Bir kadın işçi derneğimizin web sitesine gönderdiği mektupta eşinin her gün kendisine "bugün kaç adet mal ürettin?" diye sorduğunu anlatıyor.

İşçilere insan olduklarını unutturmaya çalışan patronların sömürü sistemi ortadan kalkmadıkça işçiler insan gibi yaşayamazlar. Biz işçiler makine parçası değil, insanız. Ücretli kölelik düzenini yıkmadan insan gibi yaşamak mümkün değildir. ■

Köleliğin dünya üzerinde yaygın olduğu zamanlarda efendiler köleleri "konuşan aletler", "konuşan makineler" olarak adlandırırlardı. Bugünün efendileri olan patronların işçilere bakışı farklı değil. Onlar bizi, köle olarak, makinenin bir parçası olarak görüyorlar.